

2023-01-01 – 2023-12-31

Grensemat AB, 556353-3453

Lagstadgad hållbarhetsrapport verksamhetsåret 2023

Innehållsförteckning

1. Rapportens omfattning.....	1
2. Beskrivning av Grensemat AB:s affärsmodell	2
3. Beskrivning av hållbarhetsarbetet i Grensemat	2
3.1 Vårt sortiment.....	3
3.2 Våra förpackningar och plastanvändning	3
3.3 Matsvinn och avfall	4
4 Våra leverantörer	4
5. Våra butiker och kontor	5
6. Våra medarbetare	7
6.1 Visselblåsarfunktion.....	7
7. Vårt samhällsengagemang	9
8. Summering av hållbarhetsrapport.....	9

1. Rapportens omfattning

Den här rapporten avser moderbolaget Grensemat AB med dotterbolagen Maximat Nordby AB och Maximat Svinesund AB och syftar till verksamhetsåret 2023.

Under hösten 2022 beslöt Grensemat att ansluta sig till Coop Sveriges hållbarhetsmål och hållbarhetsarbete, vilket förändrade de rapporterade mätpunkterna i hållbarhetsrapporten.

Rapporten följer årsredovisningslagen och det tillägg som gäller obligatorisk hållbarhetsredovisning. Rapporteringsåret 2025 kommer en övergång till CSRD (Corporate Sustainable Reporting Directive) att ske. Under 2024 sker både en rapportering enligt nuvarande lagstiftning och en kapacitetsuppbyggnad inför kommande rapportering enligt ny lagstiftning.

2. Beskrivning av Gensemat AB:s affärsmodell

Gensemat AB med dotterbolag bedriver dagligvaruhandel med inriktning mot gränshandel i tre butiker i Strömstad kommun. Majoriteten av bolagets kunder kommer från Norge. Företagets vision är att vara det kompletta och ledande handelsalternativet när det gäller livsmedel för norrmän vid gränsen.

Gensemat ägs till 50% av Coop Väst Ek.Förening och till 50% av Coop Øst S.A i Norge. Detta ger bolaget möjlighet att använda sig av Coop Sverige AB som grossist för delar av sortimentet vilket gör att man kan utnyttja sig av stordriftsfördelar som gör det möjligt att erbjuda sina kunder hållbara och prisvärda varor.

Den miljöpåverkan som verksamheterna har är på många sätt relaterad till varuförsörjningen. Dels så påverkar bolaget miljön genom att välja vilka produkter som ska köpas in eftersom man då kan se på hur dessa har producerats och vilken miljöpåverkan denna produktion har. Då verksamhetens butiker ligger i ett område som är en logistisk utmaning, så är enbart lastbilstransporter aktuella. Detta medför en påverkan på miljön men samtidigt så är transporterna mer effektiva då våra butikers storlek gör att våra leveranser oftast fyller en hel lastbilstransport. Verksamheten använder mycket kyl- och frysanläggningar vilket också har en stor miljöpåverkan.

3. Beskrivning av hållbarhetsarbetet i Gensemat

Gensemat AB med dotterbolag vill bedriva en hållbar, lönsam verksamhet som tar ansvar för sina anställda och för miljön. Vi vill i vår verksamhet skapa förutsättningar att finnas kvar på marknaden i många år. Genom att Coop Väst Ek. Förening är delägare i Gensemat så har bolaget fått tillgång till Coop i Sveriges gemensamma struktur, uppföljning samt kompetens inom hållbar utveckling.

Vår hållbarhetspolicy bygger på att integrera hållbarhet i alla våra processer och rutiner för att säkra att hållbarhetsaspekten är omhändertagen i allt vi gör.

Man ska som kund hos Grensemat känna att man kan göra hållbara val, att vi hjälper kunden med valen och att man kan transparent se hur vi arbetar.

3.1 Vårt sortiment

Eftersom den största miljömässiga och sociala påverkan från Grensemats verksamhet kommer från produktionen av de varor som säljs i butik så är det viktigt för oss att göra det möjligt för våra kunder att välja ett hållbart sortiment. Vi arbetar ständigt för att förbättra och utöka vårt hållbara sortiment.

För Grensemat uppgår andelen ekologiska/miljömärkta produkter till 2,1% av försäljningen. Det har varit generell nedåtgående trend i hela branschen de senaste tre åren.

Världsläget med kriget i Ukraina, ökade räntor, tydliga skördebortfall pga en varm och först regnig sommar i Sverige och bl a Spanien och ett energipris som stigit snabbt har påverkat oss mycket även under 2023. Det har varit svårt att förutspå prisändringar och kunders ändrade köpmönster.

I vår externa uppförandekod för leverantörer lyfter vi t ex våra djurvälståndskrav, användningen av antibiotika, certifiering av soja och palmolja och andra områden som vi vill driva framåt. Det är både branschöverenskommelser och våra egna krav utöver det.

3.2 Våra förpackningar och plastanvändning

Förpackningsfrågan är en viktig fråga för vårt hållbarhetsarbete kopplat till sortiment. Förpackningen är ofta en symbol och kommunikationsyta till kunden kring hållbarhet. Inom EU sker idag ett stort arbete med ny lagstiftning, riktlinjer och direktiv. Hårdare lagstiftning från EU träder i kraft varefter och vårt förberedande arbete för att uppnå lagen har fortsatt under hela 2023.

Inom Grensemat ska användning av plast vara resurseffektivt, innovativt och ansvarsfullt. Vi ska jobba för att minska vår plastanvändning där så är möjligt. Vi ska aktivt bidra till att öka våra kunders kunskap om plast och att alltmer plast återvinns och återbrukas.

2023 har Coop tillsammans med branschkollegor, bla genom SvDH (Svensk Dagligvaruhandel) tagit fram ett roterande system för take-away förpackningar. Från årsskiftet 2023/24 trädde hårdare lagstiftning in som drivit på den utvecklingen. Grensemat har tecknat avtal med leverantör för att implementera roterande system för take-away förpackningar.

3.3 Matsvinn och avfall

En viktig fråga för Grensemat är att minska matsvinnet i butik. Grensemat har anslutit till Coop Sveriges ställningstagande från 2020: *Matsvinn ska vara mindre än 1% av omsättningen 2025.*

Grensemat har uppnått det målet, men kommer att arbeta med att reducera matsvinnet ytterligare.

Grensemat har genomfört en kartläggning av existerande lösningar för avfallshantering för att kunna möta upp det nya regelverk som infördes vid årsskiftet 2023/2024. Kartläggningen visade att det krävs ökat utrymme för sortering för att ha förutsättningar för att hantera avfall på rätt sätt. Det är en utmaning som vi ska lösa kommande år.

4 Våra leverantörer

Vi strävar efter att arbeta med leverantörer som delar vår syn på vad som är bra för människor, djur och natur.

Grensemat köper in en stor andel produkter från Coop Sverige AB som har höga krav på sina leverantörer. För att vara en hållbar leverantör till Coop ska leverantören ha skrivit under Coops externa uppförandekod och Coops varu- och leverantörskrav, vara tredjepartsreviderad, samt långsiktigt bidra med ett hållbart sortiment. Vår uppförandekod ställer särskilda krav gällande mänskliga rättigheter, korruption, arbetsmiljö, miljö och matfusk.

När det gäller övriga leverantörer har Gensemat som målsättning att samtliga leverantörer ska omfattas av uppförandekoden, som går längre än lagstiftningen.

Som inköpare av varor från ett stort antal leverantörer finns alltid en risk att krav och förväntningar inte levs upp av alla leverantörer. Bolaget har därmed angett i uppförandekoden för leverantörer att man har möjlighet att utföra stickprov för att kontrollera detta. I de fall det framkommer avvikelser vid kontroller kan vi föra en dialog med leverantören för att gemensamt ta fram en handlingsplan för hur problemen ska åtgärdas. Om leverantören inte åtgärdar problemen inom en viss tid har vi möjlighet att avsluta affärsförbindelsen.

5. Våra butiker och kontor

Våra butiker ska vara så hållbara som det bara går. Med hållbara butiker menar vi butiker som drivs med förnybar el, ger kunden inspiration, har ett hållbart utbud, och som guidar kunderna till det hållbara sortimentet i butiken. Det är också viktigt för oss att ha en hög ambition då merparten av vår verksamhets direkta påverkan på klimat (scope 1 och 2), resursanvändning, samt andra hållbarhetsaspekter kommer från butiksdriften. Det kan t ex vara godstransporter, köldmedia, avfall och matsvinn, plastanvändning osv.

Samlat nedan finns tabeller som visar på Gensemats klimatpåverkan kopplat till elförbrukning samt andra mätpunkter med tillhörande växthusgasutsläpp.

Elförbrukning i MWh inom Gensemat

Elförbrukning	2019	2020*	2021*	2022	2023
El butiksdrift	8 185	5 875	6 429	8 698	7 941

*Åren 2020 och 2021 var det pandemi. Mycket utrustning i butikerna var avstängd, vilket ledde till en lägre elförbrukning.

5% av förbrukningen 2023 kommer från solenergi placerad på taket för en av Gensemats butiker. Gensemat har förvärvat Grönt el-certifikat för sin förbrukning 2023.

Växthusgasutsläpp, ton CO₂-eqv för Grensemat, inklusive dotterbolagen Maximat Nordby och Maximat Svinesund

Serie	Grensemat 2022	Grensemat 2023
Köldmedier (scope 1)*	0	2,2
Elförbrukning (scope 2)	1,5	1,4
Elförbrukning (scope 3)	106,5	96,8
Tjänsteresor (scope 1)	20,2	16,2
Tjänsteresor (scope 3)	0,3	3,1
Totalt	128,5	119,7

*Den köldmedia som används i våra butiker är CO₂ och det som redovisas under Köldmedier (scope 1) är köldmedieläckage.

Växthusgasutsläpp tjänsteresor, ton CO₂-eqv för Coop Grensemat inklusive dotterbolag Maximat Nordby och Maximat Svinesund

Serie	Grensemat 2022	Grensemat 2023
Hyrbilar	0	0
Tjänstebilar	20	16
Egenbil (milersättning)	0	0
Tåg	0	0
Flyg	0	3
Totalt	20	19

6. Våra medarbetare

Det totala antalet medarbetare (alla typer av anställda) i Grensemat är dryga 450 personer. Samtliga av dessa omfattas av kollektivavtal och av vår interna uppförandekod. Våra policys på personalområdet guidar oss i vårt arbete för att ta det arbetsgivaransvar som åligger oss. Detta inkluderar bland annat att vi strävar efter att skapa en god arbetsmiljö samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Våra medarbetare har bland annat tillgång till friskvård och får ta del av en bonusordning om bolagets resultatmål uppnås. Genom den interna uppförandekoden åtar sig medarbetaren att leva upp till våra krav på god affärsetik och nolltolerans mot korruption.

6.1 Visselblåsarfunktion

Det är viktigt för oss att medarbetare kan slå larm om de misstänker att något strider mot de etiska riktlinjer som finns beskrivna i vår uppförandekod. Under 2021 inrättades en whistleblower-funktion där medarbetare anonymt kan rapportera till en extern part om de misstänker eller upptäcker saker så som säkerhetsrisker på arbetsplatsen, ekonomiska oegentligheter och korruption, allvarliga trakasserier eller miljöbrott. Kanalen är öppen för alla medarbetare inom Grensemat. Inga ärenden har inkommit via visselblåsarfunktionen under 2023.

Tabellerna nedan avser totalt antal anställda för Grensemat inklusive dotterbolagen Maximat Nordby och Maximat Svinesund

Medarbetare	Grensemat 2022	Grensemat 2023
Medelantal medarbetare (st)	264	279
- andel kvinnor (%)	51,2	48,4
Antal medlemmar i ledningsgruppen (st)	15	15
- andel kvinnor (%)	15	20
Antal tillsvidareanställda och provanställda (st)	279	312

- andel kvinnor (%)	50,4	498,4
- andel deltidsanställda (%)	47,9	54,1
Antal tidsbegränsat anställda (st)	125	139
- andel kvinnor (%)	49,1	56,8
Totalt antal anställda	404	451
Genomsnittlig ålder (år)	35,0	31,1

Sjukfrånvaro och arbetsskador	Grensemat 2022	Grensemat 2023
Total sjukfrånvaro (%)	7,9	8,4
- kvinnor (%)	8,4	10,1
- män (%)	7,4	6,8
Arbetsskador (antal)	0	1
Olyckor / Tillbud (antal)	14	22
Personalomsättning (%)	11,9	5,6

7. Vårt samhällsengagemang

Grensemat AB med dotterbolag har en lång tradition av att sponsra det lokala föreningslivet.

Under året har man sponsrat diverse idrottslag både i Halden och i Strömstad såsom Strömstad Roddklubb, Strömstad Bangolfklubb, IFK Strömstad, Lions Hockey, Halden Håndbollforening, Halden Atletklubb, samt Tistedalens Turn & Idrettsforening.

Grensemat AB ger även bidrag för att skapa ökad trivsel på äldreboende samt till föreningar som bidrar till en mer dräglig vardag för de som är finansiellt utsatta i Strömstad och Halden.

8. Summering av hållbarhetsrapport

Miljö	<p>Policyer: Grensemats arbete inom miljö styrs av vår policy för hållbar utveckling samt våra fokusområden bl a kring miljöhänsyn och kemikaliekontroll, vilka vi bedriver vårt dagliga arbete utifrån. Inom ramen för dessa framgår att vår verksamhet ska kännetecknas av en hållbar resursoptimering och att vi bedriver ett aktivt arbete inom områden så som matsvinn, resurshållning och energieffektivisering, hållbar råvaruförsörjning, utfasning av särskilt farliga ämnen och material. Leverantörer ska uppfylla de krav vi ställer i varu- och leverantörskraven. Det gäller t ex farliga ämnen, möjligheter till revisioner, lagstiftning, branschgemensamma överenskommelser osv.</p> <p>Resultat av policy: Resultatet av våra styrdokument på miljöområdet syns primärt i det arbete som vi bedriver inom våra tre målområden: hållbart sortiment, hållbara butiker och hållbara leverantörer. Detta arbete redogörs för ovan under respektive rubrik ovan.</p> <p>Vi har satt Science Based Targets (SBT), och fått de godkända 2021, (se avsnittet klimat ovan).</p> <p>Risker och riskhantering: Som inköpare av stora mängder livsmedel och andra dagligvaror ligger de primära miljörelaterade riskerna för vår</p>
--------------	---

	<p>verksamhet framför allt i leverantörsledet. Riskerna att leverantörer inte bedriver verksamhet i linje med våra policyer är störst i de länder som klassas som högriskländer av BSCI. Vår uppförandekod beskriver våra krav och vad man som leverantör till Grensemat ska följa. Vårt arbete för att minimera dessa risker beskrivs ovan under rubriken Våra leverantörer. Om man som enskild medarbetare upptäcker brister i vårt arbete med bl a risker så finns det möjlighet att använda visselblåsarfunktionen. Under 2023 hade vi inga visselblåsarärenden.</p> <p>Resultatindikatorer: Våra strategiskt prioriterade resultatindikatorer inom miljöområdet redovisas ovan under rubrikerna Vårt sortiment, Våra leverantörer och Våra butiker. De innefattar exempelvis vår klimatpåverkan kopplat till transporter och elförbrukning och från 2021 kopplat till SBT. Vi kommer att ytterligare utveckla vad vi möter och hur vi gör det för att tydligt koppla in till kommande redovisningar enligt CSRD på ett bra sätt.</p>
<p>Sociala förhållanden och personal</p>	<p>Policyer: Arbetet för att säkra goda sociala förhållanden och personalrelaterade frågor styrs primärt av vår interna och externa uppförandekod. Det är också en självklar del av vår policy för hållbar utveckling. Den externa uppförandekoden ska signeras av våra affärspartners och leverantörer. Den interna uppförandekoden gäller för samtliga anställda inom Grensemat.</p> <p>Resultat av policy: Våra policyer guidar oss i vårt arbete för att ta det arbetsgivaransvar som åligger oss, bland annat i form av att vi genomför systematiskt arbete med utvecklingssamtal och andra avstämningar som sker regelbundet och hela tiden strävar efter att skapa en god arbetsmiljö. Vi har ett stort utbud av både obligatorisk och frivillig utbildning för all personal i alla led i organisationen.</p> <p>Vi arbetar ständigt för att stärka vår status som en attraktiv arbetsgivare.</p> <p>Risker och riskhantering: Medarbetare i butik exponeras för fysiska hälsorisker bl.a. genom tunga lyft och risken för rån, trakasserier osv i butiksmiljöer. Systematiskt arbetsmiljöarbete hanteras via utbildningar till</p>

	<p>chefer både genom e-learning och fysiska utbildningar inom ramen för Coopskolan och introduktionsprogram för nyanställda samt med råd och anvisningar från Coops krisgrupp kring t ex pandemin. Vi arbetar även systematiskt med att förebygga rån och mildra konsekvenserna av rån genom utbildning, gedigna rutiner och införande av slutna kontanthanteringssystem och kontantfria kassor. Risker som berör livsmedelshantering styrs noga av våra rutiner och riktlinjer som bygger på SvDHs Säker mat i din butik samt riktlinjer som vi tillsammans i branschen satt. Vi har ett gediget arbete med internkontroll och kvalitetssäkring utifrån dessa riktlinjer.</p> <p>Resultatindikatorer: Resultatindikatorer redogörs under rubriken Medarbetare. Det är t.ex. personalomsättning, sjukfrånvaro och könsfördelning.</p>
<p>Mänskliga rättigheter</p>	<p>Policyer: Via KF och Coop är Grensemat anslutet till FN:s Global Compact, vilket ställer krav på vårt arbete med mänskliga rättigheter. Detta tydliggörs i vår hållbarhetspolicy samt interna och externa uppförandekod. Våra uppförandekoder baseras på internationellt vedertagna standarder såsom FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s konventioner om barns rättigheter och avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor, OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt ILO:s konventioner. Vår externa uppförandekod ställer tydliga krav på våra leverantörer och ska skrivas under som en bilaga till avtalet mellan oss och leverantören.</p> <p>Resultat av policyer: Våra styrdokument inom mänskliga rättigheter guidar såväl vårt interna arbete som de krav vi ställer på våra leverantörer. Hur vi jobbar med detta i leverantörsledet beskrivs under rubriken Våra leverantörer.</p> <p>Risker och riskhantering: De främsta riskerna för överträdelser mot de mänskliga rättigheterna finns i vårt leverantörsled och då främst i de länder som klassas som högriskländer av t ex BSCI. Genom möjlighet till revision och en kvalitetssäkrad inköpsprocess synliggör vi överträdelser</p>

	<p>och ställer krav på åtgärder samt uppföljning. Hur vi arbetar med dessa inköp beskrivs under rubriken Hållbara leverantörer.</p> <p>Resultatindikatorer: Vi mäter bl.a. antal genomförda revisioner men under 2023 har ingen sådan revision genomförts. Däremot har Coop genomfört 34 revisioner under 2023. Vi ser dock vikten av att bygga upp lokala kontakter för revisioner och kontroll så vi även under likande situationer som pandemin har skapat, kan fortsätta genomföra revisioner. Har vi lokala kontakter kan vi utföra mer regelbundna revisioner och kan då lättare följa utvecklingen hos våra leverantörer och producenter. Under avsnittet Våra leverantörer beskriver vi hur vi arbetar med mänskliga rättigheter i våra leverantörsled idag. Även under våra medarbetare beskriver vi hur vi arbetar personalen inom Grensemat.</p>
<p>Anti-korruption och fusk</p>	<p>Policyer: Vår interna och externa uppförandekod och koden mot mutor, som är baserade på IMM:s kod (Institutet Mot Mutor), är grunden för vårt anti-korruptionsarbete. Tillsammans skapar de en tydlighet för oss och gäller alla som verkar inom Grensemat. I uppförandekoden för medarbetare finns tydliga skrivningar kring gåvor.</p> <p>Livsmedelsfusk i våra leverantörsled med t ex andra ursprungsländer, andra ingredienser osv förekommer allt oftare.</p> <p>Resultat av policyer: Våra policyer som berör anti-korruption vägleder både vårt interna arbete och de krav vi ställer på våra affärspartners t ex leverantörer. Under rubriken Hållbara leverantörer beskrivs det arbete som görs i leverantörsledet idag. En whistleblower-funktion finns för att anställda anonymt ska kunna anmäla misstankar kring exempelvis mutbrott. Under 2023 fick vi inte in något ärende som rörde korruption.</p> <p>Risker och riskhantering: De främsta riskerna för korruptionsbrott och matfusk sker i vårt leverantörsled och då främst i de länder som klassas som högriskländer av bland annat BSCI. Genom våra revisioner, vår tydliga inköpsprocess och vår gedigna kvalitetssäkring minskar vi riskerna för korruption i leverantörsleden. Hur vi arbetar med kontroll och riskminimering beskrivs under rubriken Våra leverantörer. Även i den egna</p>

	<p>verksamheten finns en risk för korruptionsbrott, bland annat vid lokala inköp som görs i företaget och vid kontakt med befintliga och potentiella leverantörer. Den risken minimeras bland annat genom den whistleblower-funktion som har införts samt genom de rutiner som appliceras vid lokala inköp och de utbildningar kring risker som alla medarbetare inom inköps genomför.</p> <p>Resultatindikatorer: Vi beskriver mer kring arbetet med anti-korruption under avsnittet Våra leverantörer.</p>
--	---

//2024-02-07